

Prof. Dr. İlkay ERDOĞAN
Gazi Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi Dekanı

► G. Ü. Eczacılık Fakültesi'nde Müze Eczane ve Eczacılık Tarihi Köşesi Ecz. Nevzat Karpuzcu Eczanesi

İnsanlık tarihinin en kadim mesleklerinden biri olan eczacılık, tarihin ilk çağlarında hekimlikle birlikte icra edilir ve bu mesleği icra edenler "hekim eczacılar" olarak bilinirdi. Ancak, kimya bilimindeki gelişmelere bağlı olarak, 18. yüzyıldan itibaren eczacılık, hekimlikten yavaş yavaş ayrılarak, bağımsız bir meslek haline gelmiştir. Eski yüzyıllarda ilaçlar seri olarak üretilmeyip, eczanelerin laboratuvarlarında bizzat eczacılar tarafından imal edilirdi. O nedenle, eczacılar gerçekten bilgilerini ve becerilerini kullanır ve mesleklerini icra ederlerdi. Hatta, o dönemlerde eczane laboratuvarlarında bulunmuş ve markalaşmış ilaçlar da bulunmaktadır. Eczane laboratuvarlarında en çok kullanılan aletlerden biri havan olduğu için, eczacılık tarihinde bu döneme "havan eczacılığı dönemi" denilir. Daha sonra teknolojik gelişmelerle orantılı olarak, ilaçlar, modern ilaç fabrikalarında el değmeden hazırlanmaya ve ambalajlanmaya başlanmıştır. Bu çerçevede eczacıların fonksiyonu değişmiş, eczanelerde eczacı tarafından hazırlanan "majistral ilaç" dediğimiz ilaçların sayısı giderek azalmış ve eczacı; ilacı hazırlayandan ziyade hastaya sunan kişi haline geldiği için "ilaç odaklı eczacılık" dönemi başlamıştır. Ancak son yıllarda, majistral ilaçların iki elin parmaklarını geçmeyecek sayıya düşmesi

ilaçların neredeyse tamamının otomasyonla üretilmesi, ilaç ve tıbbi preparat (bitkisel, vitamin, besin desteği, vs.) sayısının oldukça artması, eczacıya "hastaya danışmanlık" fonksiyonunu daha fazla yüklemiş, klinik eczacılık yükselişe geçmiş ve son yılların trendi olarak da mesleğimizde "hasta odaklı eczacılık" konsepti başlamıştır.

Geleneksel değerlerimizin yavaş yavaş unutulduğu ve teknolojik ilerlemelere bağlı olarak herşeyin hızla eskidiği ve eskitildiği bir çağda yaşıyoruz. Fakat bizler için mesleğimizin geleceği kadar, geçmişi de çok önemli. Yenilere, eskinin nasıl olduğunu göstermemiz gerekiyor. Zira, günümüzdeki eczaneler artık o kadar modern ki, geleneksel ahşap dolaplı ve küçük eczaneler neredeyse hiç kalmadı veya sayıları çok çok azaldı. Bu nedenle, öğrencilerimizin ve Fakültemizi ziyarete gelenlerin fikir sahibi olması ve eczacılık tarihini yaşatmak amacıyla, bir önceki Dekanımız Prof. Dr. Sayın Tuncer Değim tarafından bir müze eczane oluşturulmasına karar verilmiş, ancak çeşitli sebeplerle bir ilerleme sağlanamamıştı. Başlatılan ama sonlandırılmayan bu projeyi, göreve geldiğim 27 Temmuz 2016 tarihinden itibaren sahiplenme ihtiyacı duydum. Değerli meslektaşlarımız Ecz. Murat Aker ve Ecz. Caner Tarkan Yıldız'ın da yardımıyla, öncelikle müze eczane konseptinin oluşturulması için sponsor aramaya başladık ve önceden de projeye ilgilenen Nevzat Ecza Deposu yetkilileriyle temasa geçtik. Görüşmelerimiz neticesinde, Fakültemizde, Nevzat Ecza Deposu'nun kurucusu Sn. Ecz. Nevzat Karpuzcu'nun adının verileceği eski bir eczane ortamı yaratılmasına konusunda sponsorluk desteği sağlandı.

Maddi destek sağlandıktan sonra, hızla eski görünümünü ahşap eczane dolapları yaptırılarak Fakültemizin Dekanlık binasının girişindeki alana yerleştirildi. Aslında müze statüsünde olmamasına rağmen, herşeyi ile tarihi görünümü bu eczaneye biz "müze eczane" adını verdik. Müze Eczane'nin tam karşısına, eczacılık tarihini yaşatmak üzere, Nevzat Ecza Deposu'nun yanı sıra, Rektörlüğümüzün de maddi desteği ile bir başka oda inşa ettirdik. Bu alanda Fakültemizin emekli öğretim üyelerinden Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu tarafından bağışlanan yaklaşık 280 parça eski ve tarihi değere sahip havan, eski kimyasal saklama şişeleri, Fakültemizde bulunan eski teraziler ve diğer eski laboratuvar malzemeleri sergilenmeye başlandı. Bu oda, yine Nurettin hocamıza ait antika çalışma masası ve sandalyesi, meslektaşlarımız Murat ve Caner Beyler tarafından bağışlanan bazı eski objelerle donatıldı. Eski görünümü eczanemizdeki raflarda bulunan eski ilaçlardan büyük bir bölümü ise emekli öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Ekrem Sezik tarafından kişisel koleksiyonundan eczane raflarında sergilenmek üzere bağışlanmıştır.

Müze Eczane'nin resmi açılışı, Fakültemizin 1982 yılında Gazi Üniversitesine bağlanmasının 35.yıldönümünde, yani 28 Mart 2017 tarihinde yapıldı. Açılış törenine, Rektörlüğümüz ve Nevzat Ecza Deposu yetkilileri ile Türk Eczacıları Birliği Başkanı, Ankara Eczacı Odası Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri, eski dekanlarımız, öğretim üyelerimiz ve mezunlarımız yoğun ilgi gösterdi.

Eczacılık tarihini yaşatmak üzere Fakültemizde 2017 yılı içinde açtığımız müze eczanemize ve tarihi eczacılık köşemize emeği geçen herkese ve özellikle Nevzat Ecza Deposu A.Ş.'ne bu vesile ile bir kez daha teşekkür ve takdirlerimizi sunarken, mesleğimizin, Fakültemizin ve tabii ki Gazi Üniversitesinin, gelecek nesillere kalıcı bir eser bırakmasının gururu içinde olduğumuzu ifade etmek isteriz.

